Avalanșă de modificări fiscale de la 1 iulie. Ce reguli noi trebuie să aplice companiile legat de e-Factura, e-Transport și e-TVA

Autor: Cristina Săulescu, Partener Cabot Transfer Pricing

Pe măsură ce 1 iulie 2024 se apropie, companiile din România trebuie să se pregătească pentru o serie de schimbări semnificative legate de sistemele e-Factura, e-Transport și e-TVA. Dacă unele modificări erau deja cunoscute și își așteptau doar implementarea – cum este cazul termenului de 5 zile calendaristice pentru raportarea facturilor în e-Factura sau extinderea e-Transport la transporturile internaționale de mărfuri, unele au apărut total neprevăzut în ultimele zile ale lunii iunie, fiind adoptate în mod fulgerător de Guvern prin ordonanțe de urgență: extinderea e-Factura și la tranzacțiile B2C sau apariția sistemului e-TVA, care transformă major modul de completare și depunere a deconturilor de TVA pentru toate companiile care sunt obligate la declararea și plata acestei taxe.

Termenul de raportare a facturilor în sistemul național va fi de 5 zile calendaristice

Din 1 iulie, termenul de transmitere a facturilor va fi de cinci zile calendaristice (față de cinci zile lucrătoare până la 30 iunie 2024), dar nu mai târziu de 5 zile calendaristice de la data limită prevăzută în Codul fiscal pentru emiterea facturii.

Din perspectiva emitenților, nerespectarea termenului limită pentru transmiterea facturilor în sistemul național privind

factura electronică RO e-Factura constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 5.000 lei la 10.000 lei – pentru contribuabilii mari, cu amendă de la 2.500 lei la 5.000 lei – pentru contribuabilii mijlocii și cu amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei – pentru celelalte persoane juridice, precum și pentru persoanele fizice.

Suplimentar, de la 1 iulie, va fi sancționată și netransmiterea de către emitent a facturii în RO e-Factura, precum și primirea și înregistrarea de către destinatari a unei facturi emise și neraportate în sistemul național de facturare. Aceste fapte constituie contravenții și se vor sancționa cu o amendă egală cu 15% din valoarea totală a facturii.

Din perspectiva aplicării amenzilor pentru netransmiterea facturilor în sistemul național privind factura electronică RO e-Factura, OUG 69/2024, publicată recent, aduce o clarificare extrem de importantă: de la 1 iulie, amenzile se vor aplica o singură dată pentru toate facturile aferente unei luni și neraportate în sistemul RO e-Factura.

În lipsa acestei precizări exprese, modul de sancționare era ambiguu, iar prevederile puteau fi interpretate inclusiv în sensul în care amenzile s-ar fi putut aplica punctual, adică inspectorii să dea câte o amendă pentru fiecare factură neraportată în sistemul e-Factura.

De la 1 iulie, firmele pot raporta opțional și facturile B2C în e-Factura

OUG nr. 69/2024, publicată în Monitorul Oficial pe 21 iunie, extinde utilizarea sistemului de facturare electronică și la tranzacțiile între companii și consumatorii finali (B2C), ceea ce înseamnă că toate persoanele impozabile care emit facturi către consumatori vor trebui să le raporteze în sistemul RO e-Factura. Această nouă componentă a sistemului național de facturare electronică se va aplica în două etape: în mod

opțional în perioada 1 iulie 2024 – 31 decembrie 2024 și în mod obligatoriu începând cu 1 ianuarie 2025.

Pentru tranzacțiile B2C, se vor aplica aceleași reguli de raportare ca și pentru celelalte facturi pentru care există obligații de raportare (B2B și B2G): termenul de transmitere a unei facturi în sistemul RO e-factura este de 5 zile calendaristice de la emiterea facturii, dar nu mai mult de 5 zile calendaristice față de termenul maxim în care poate fi emisă o factură.

La fel ca în cazul facturilor B2B, nici facturile simplificate emise în relația B2C nu se declară în sistemul e-Factura.

Din iulie începe și implementarea e-TVA

O altă ordonanță publicată în 21 iunie, OUG nr. 70/2024, reglementează cadrul pentru sistemul e-TVA, care impune o nouă procedură fiscală pentru emiterea deconturilor de TVA începând cu operațiunile aferente lunii iulie 2024. Deși va intra în vigoare de la 1 iulie, implementarea ei propriu-zisă o vom vedea abia din luna august 2024, atunci când se împlinesc termenele de declarare și plată a TVA-ului pentru tranzacțiile din iulie.

Noua procedură vizează toți plătitorii de TVA și implică un sistem în care ANAF va emite, pe baza informațiilor și datelor disponibile în sisteme informatice precum e-Factura, SAF-T, e-Case de Marcat și altele similare deconturi precompletate de TVA, care vor fi transmise în SPV fiecărui contribuabil.

Contribuabilii vor primi deconturile la sfârșitul fiecărei perioade fiscale, până în data de 20 a lunii următoare celei corespunzătoare perioadei fiscale a TVA (luna sau trimestrul) și vor avea obligația ca în cinci zile să le verifice și să le ajusteze astfel încât să reflecte situația lor fiscală reală pe TVA. Odată făcute toate reconcilierile și verificările, contribuabilii vor depune până cel târziu în data de 25 a lunii Decontul final de TVA.

Ulterior, dacă există diferențe semnificative între deconturile precompletate și cele finale depuse de contribuabili, ANAF va trimite în SPV o notificare prin care va cere companiilor să justifice aceste neconcordanțe.

Diferențele sunt considerate semnificative dacă depășesc cumulativ două praguri de semnificație: sumele au o valoare absolută de minim 1.000 de lei și reprezintă o diferență procentuală de minimum 20% față de valorile precompletate de ANAF.

La primirea acestei notificări de la organele fiscale, contribuabilii vor avea 10 zile la dispoziție pentru depunerea tot în SPV a unui nou formular electronic – „Notă justificativă privind diferențe RO e TVA”, prin care să explice și să argumenteze diferențele de sume.

Companiile care nu vor trimite aceste note justificative în termenul impus riscă atât amenzi cuprinse între 2.000 lei și 10.000 lei, cât și sancțiuni indirecte, în contextul în care nedepunerea acestor explicații va constitui un criteriu de risc fiscal, deci lipsa lor va contribui la creșterea gradului de risc pe care îl va înregistra compania în evidențele organelor fiscale.

Merită subliniat că deși acest nou mecanism de întocmire a deconturilor de TVA se aplică începând cu operațiunile aferente lunii iulie, cu termen de declarare în august, în cazul punctual al noilor obligații ce vizează justificarea diferențelor semnificative identificate de ANAF, s-a reglementat o perioadă de 90 de zile de publicarea OUG nr. 70/2024 în care ele nu se vor aplica. Practic, contribuabilii vor trebui să depună notele justificative pentru perioada anterioară, respectiv iulie – august, abia din 19 septembrie, dată de la care se vor putea aplica și cele două categorii de sancțiuni detaliate anterior.

Extinderi și la e-Transport din iulie

1 iulie este data când va fi pusă efectiv în aplicare și extinderea obligațiilor de raportare în e-Transport care vizează transporturile internaționale de mărfuri. Încă din luna decembrie a anului trecut, autoritățile au impus companiilor, prin OUG nr. 115/2023, să obțină coduri UIT și pentru toate transporturile internaționale de mărfuri, care tranzitează teritoriul României, indiferent de ce tipuri de bunuri sunt transportate. Obligația, deși a intrat în vigoare imediat, a fost totuși temporizată astfel încât regimul de sancționare pentru încălcarea ei să se aplice cu aproximativ șase luni mai târziu – de la 1 iulie 2024, oferind în acest mod companiior o perioadă de timp pentru a-și adapta procedurile interne ca să se conformeze noilor cerințe.

Tot Ordonanța 115/2023 a impus suplimentar operatorilor de transport să își echipeze vehiculele cu dispozitive de poziționare prin satelit și să asigure monitorizarea datelor de poziționare a vehiculului pe toată durata traseului. În același scop, șoferii vehiculelor au obligația să pornească dispozitivele de poziționare înainte de începerea transportului pe teritoriul național și să îl oprească după livrare sau după părăsirea teritoriului României. Și pentru aceste obligații, termenul de conformare este tot începutul lunii iulie.